

Sjónstöðin

Fundur með háskólanemum

18. ágúst 2022

Þjónustu- og þekkingarmiðstöð
fyrir blinda, sjónskerta og einstaklinga með samþætta sjón- og
heyrnarskerðingu

Dagskrá

1. Kynning
2. Undirbúningur fyrir háskólanám
3. Útgáfusvið – Gréta
4. Tæknimál – Helena
5. Umferli – Vala
6. Sjónhjálpartæki – Vala
7. Umræður

Undirbúningur fyrir háskólanám

1. Hafðu samband við Sjonstöðina og fáðu fund með virkniráðgjafa og starfsmanni útgáfusviðs. Þar verður farið yfir ýmsar lausnir og bjargráð sem bjóðast, t.d. að hafa samband við námsráðgjafa viðkomandi skóla, athuga umferli, skoða tölvu- og tæknimál, hjálpartæki og þjónustu útgáfusviðs Sjonstöðvar. Ákveðið fyrirkomulag samskipta vegna aðlögunar námsefnis.

Hægt er að fá tíma hjá tölvuráðgjafa og óska eftir umferli til að átta þig á skólaumhverfinu áður en skólinn byrjar.

2. Bókaðu fund með námsráðgjafa skólans, til að gera samning um aðstoð innan skólans og ákveða fyrirkomulag samskipta vegna aðlögunar námsaðstæðna.

3. Ekki hika við að hafa samband við Sjonstöðina ef þig vantar ráðleggingar eða viðbótar aðstoð.

Virkniráðgjafi Sjonstöðvar er María maria.hildithorsdottir@midstod.is

Samskipti við útgáfusvið Sjónstöðvar

Þegar þú talar við starfsmann útgáfusviðs verður m.a. farið yfir

- Í hvaða nám ertu að fara?
- Hvernig lestu texta? (upplestur, svartletur, punktaleturskjár)
- Hvernig form hentar þér? (Word-skjal, virkt PDF, stækkað letur, annað)
- Hvernig eiga samskiptin við okkur að vera? (tölvupóstur, símtöl, annað)
- Hvaða lausnir bjóðast?

Netfang útgáfusviðs Sjónstöðvar er lesefni@midstod.is ,
tengiliðir Oddbergur og Gréta.

Nýttu það sem er í boði!

Nýttu þér Sjonstöðina!

- Fáðu ráðleggingar um rafrænar lausnir,
- Fáðu tillögur að öðrum vinnubrögðum eða hjálpartækjum.
- Það er alltaf hægt að hafa samband við tölvuráðgjafa.

Nýttu þér námsráðgjöf skólans!

- Hafðu samband við námsráðgjafa í upphafi hverrar annar.
- Fáðu aðstoð við að forgangsraða lesefni í hverju námskeiði fyrir sig.
- Ákveðið fyrirkomulag aðlögunar námsefnis.
- Takið ákvörðun um upplýsingagjöf til kennara í hverju námskeiði og óskir vegna námsgagna.

Tæknilegar lausnir

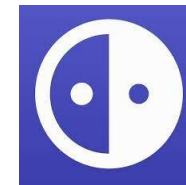
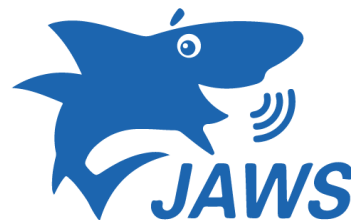
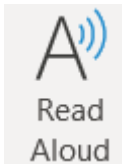

Ýmsar tæknilausnir í boði og ég ætla að kynna nokkra þeirra fyrir ykkur

Ease of Access

Narrator, magnifier, high contrast

Robobrace.org

- Umbreytir skjölum og texta á aðgengilegt form.
- Tekur inn margar tegundir af skráargerðum.
- Hægt að hlaða niður fleiri en einni skrá, allt að 64MB
- Hægt að umbreyta í hljóðskrá, sem braille*, rafrók eða textaskrá t.d. Word
- Afurð er send á tölvupóstfang ýmist sem viðhengi eða hlekkur

*Sé punktaletur (Braille) valið skilar það .PEF sem er myndaskrá, opnast í sértækum forritum og nýtist takmarkað.

Ivona reader*

- Margir með það uppsett þar sem það kemur með íslensku talgervilsröddunum
- Hægt að umbreyta skjölum í hljóðskrá

* Ivona var keypt af Amazon, er núna TextAloud4

PowerPoint yfir á Word

Hægt er að afrita texta í nokkrum einföldum skrefum úr PowerPoint yfir í Word

Windows aðgengisstillingar

Innbyggt í Windows stýrikerfið

- Er í stillingum, Aðgengi eða Ease of Access
- Stækkun á lettri
- Stækkun á öllu á skjá
- High Contrast
- Magnifier

Magnifier

- Innbyggt í Windows stýrikerfið
- Forrit til stækkunar
- Einfalt í notkun, flýtilyklar
- Hægt að stækka allan skjáinn eða hluta

Skjálesarar

- Jaws
- NVDA
- Les upp atriði á skjánum þá það sem er í fókus á hverjum tíma
- Ýmsar flýtleiðir
- Eingöngu notað með lyklaborði
- Hægt að stilla eftir þörfum hvers og eins, t.d. hversu mikið af upplýsingum á að lesa upp

Edge

- Vefvafri í Windows
- Íslenskar raddir, Guðrún og Gunnar
- Read aloud
- Immersive reader
- Virkar líka í Word og Outlook
- Flýtleið í Edge CTRL + Shift + U
- Flýtleið í Outlook og Word CTRL + ALT + Space

Envision AI

- Smáforrit sem er til bæði fyrir Android og IOS
- Hægt að láta lesa, skanna inn skjöl, leita eftir ákveðnum hlutum eða fólki.
- Hægt að láta lesa á íslensku í Android ef íslenskur talgervill er í símanum
- Hægt að skanna inn texta á íslensku í IOS

Natural Reader

- Hugbúnaður fyrir bæði skjöl og veflestur (Google Chrome), hægt að nota ýmist í vafra eða smáforriti.
- Með Plus áskrift er hægt að nota OCR til að lesa óvirk skönnuð skjöl og nota íslenskan talgervil. Plus plan kostar \$110 á ári (um 15.500 kr.)

<https://www.naturalreaders.com/online/>

Ráðgjöf og hjálpartæki

Önnur ráðgjöf sem er í boði

- Sjónfræði
- Athafnir daglegs lífs
- Umferli
- Félagsráðgjöf
- Sálfræði

Hjálpartækjum eru úthlutað samkvæmt hjálpartækjareglugerð.

Gjaldfrjáls stofnun og það sama á við um hjálpartæki.

Umferli

Hægt er að óska eftir umferli t.d

- Skoða hvaða strætó er best að taka
- Hvar er best að fara úr vagninum eða biðja leigubílstjóra að stoppa
- Umferli fyrir utan byggingar og á milli húsa
- Umferli innan dyra t.d. að finna kennslustofur, Hámu, námsráðgjafa o.fl.
- Að nota leiðarlínur og áherslusvæði

Navi Lens

Leiðsagnarapp sem getur
komið að góðu gagni innan
dyra þar sem umhverfið er
flókið

www.navilens.com

Sjónhjálpartæki

Dæmi um sjónhjálpartæki

- Sterk lesgleraugu
- Filtergleraugu
- Stækkunargler
- Sjónauki

Sjónhjálpartæki

- Rafrænt stækkunargler
- Stækkunartæki
- Iris Vision (höfuðborið stækkunartæki)

Nokkrir punktar úr umræðum

- Leit að bókum á rafrænu formi: Nota Google og „[titill bókar] PDF“ eða „[titill bókar] ebook“
- www.tiro.is - Sjálfvirk talgreining fyrir íslenskt talmál yfir í ritaðan texta.
- Það þarf að upplýsa samnemendur um leiðsöguhunda og hvernig eigi að umgangast þá; ekki klappa þeim, ekki trufla þá við vinnuna. Ekki gefa þeim mat þó þeir séu að sníkja, o.s.frv.